

Renowned Scholar of Indian Philosophy

Prof. Nagindas J. Shah

Short Introduction of Life and Works

ભારતીયદર્શનોના સુવિખ્યાત વિદ્વાન
પ્રો. નગિનદાસ જીવણલાલ શાહ
જીવન અને કાર્યનો સંક્ષિપ્ત પરિચય

Prof. Nagindas Jivanlal Shah **(1931-2014)**

Prof. Nagindas Jivanlal Shah, a renowned Sanskritist and eminent scholar of Indian philosophy, was born in a Jain family residing in the town of Sayala in Surendranagar district, Saurashtra. The date was 13 January 1931. He did his initial years of schooling at Vatva Jain Ashram which was founded by Shree Manekmuni Ji. He completed his schooling at Sheth C.N. Vidyavihar and resided in Mahavir Jain Vidyalaya while he was pursuing his B.A. and M.A. In the B.A. examination conducted by Gujarat University he passed with First Class Distinction and stood second among all the colleges in Gujarat University. He was then appointed as a Fellow in Gujarat University. In his M.A. examination he scored highest marks in Sanskrit for which he received M.L. Prize awarded by the university. In 1958 he was appointed lecturer in Sanskrit at D.K.V. Government College, Jamnagar. To pursue his Ph.D. in Sanskrit he left the government job and joined L.D. Institute of Indology, Ahmedabad as a research officer. He stayed with the institute till 1991, serving in different capacities as a research officer, Dy. Director and Director. He earned his Doctorate Degree writing thesis titled 'Akalanika's Criticism of Dharmakirti's Philosophy- A Study' under the guidance of Pandit Sukhlalji Sanghavi, an eminent Indologist and great thinker. When published in 1966, it was widely acclaimed by scholars all over the world like Hajime Nakamura, Douglas Daye and Satkodi Mukherjee. Hajime

Nakamura wrote in his review, “The author’s achievements are wonderful and successful in many respects. Hithertofore, Jain logic has been a field which non-Indian scholars have approached very seldom, in spite of copiousness and voluminousness of its literature, and in this respect I would say the author has made a remarkable contribution... This work has opened a gate to philosophical understanding which is essential to the history of ideas. Philosophy East and West said, “The book is obviously a ‘must’ for anyone interested in the Jaina logicians; it is also of particular value for anyone interested in the Buddhist logicians’ from a rather novel point of view largely ignored in twentieth-century scholarship. The reader will find a wealth of information and a wide-ranging summary of many fascinating problems of Indian philosophy.”

He resigned from the Directorship of the L.D. Institute in 1984 so that he could devote full time for research. After his retirement in 1991 he independently started work on Sanskrit books and manuscripts. From his savings of lifetime he published seven encyclopedias on Indian literature and philosophy. At present he has several brilliant works to his credit. The following are his works in English: Essay in Indian Philosophy, Samantabhadra’s Aptamimasa – Critique of an Authority, A Study of Jayanta Bhatta’s Nyaymanjari – A Mature Sanskrit work on Indian Logic(in three parts). And the following works are in Gujarati: Sankhya- Yoga, Nyaya- Vaisesika, Bharatiya Tattvajnana, Sankara Vedanta – Avidya, Bauddha Dharma-Darsana. He has also given an excellent English translation of Muni Nyayavijayaji’s voluminous important Gujarati work Jaina-Darsana (English title: Jaina Philosophy and Religion). Moreover, he has edited, from the old original manuscripts, the unpublished Nyayamanjari-Granthibhanga. In 2000, he delivered a series of three lectures in Gujarati on Conception of Sraddha, Matijnana and Kevalajnana in Jaina Philosophy under the auspices of B.J. Institute of Learning and Research, Ahmedabad. Their Hindi version is also published. He translated into lucid Gujarati Mm. Vidhushekhar Bhattacharya’s Basic Conception of Buddhism.

Again, he has edited the following two important works: (1) Jaina Theory of Multiple Facets of Reality and Truth (2) Ac. Hemacandra's Pramanamimamsa– A Critique of Organ of Knowledge, A work on JAINA LOGIC.

He has been proud recipient of many prestigious awards such as

- Pre- eminent Sanskrit Scholar Award (1996) of Gujarat State Sanskrit Sahitya Academy.
- Research Prize by Sardar Patel University
- Siddhasen Divakara Gold Medal for Contribution to Indian and Jaina Philosophy
- Hemchandra Acharya Gold Medal and Award (B.L. Institute) of Rs. 51,000 for his contribution to Jain Philosophy by writing excellent works.

Furthermore he loved to teach and under his tutelage seven students completed their research work for Ph.D.

As a person he shied away from public discussions and attention. Rather he loved to have one on one discussion with highly intellectual minds. Throughout his lifetime he was invited by various Indian and foreign universities but he declined them as it was not his personal characteristics to be in public attention. In spite of all his accolades he always maintained a low profile and believed in Gandhian philosophy of life. He shall always be cherished for his simplicity and, a very practical and ideal attitude towards people, towards his work and towards his life.

પ્રો. નગીનદાસ જીવણલાલ શાહ (સને ૧૯૩૧-૨૦૧૪)

ભારતીયદર્શન, જૈનવિદ્યા અને સંસ્કૃત ભાષાના સુપ્રસિદ્ધ વિદ્વાન પ્રાધ્યાપક ડૉ. નગીનદાસ જીવણલાલ શાહનો જન્મ ૧૩મી જાન્યુઆરી સન ૧૯૩૧ના દિવસે સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાના સાયલા ગામે થયો હતો. પૂજ્ય માણેકમુનિ સંસ્થાપિત વટવા જૈન આશ્રમમાં રહી વટવા શાળામાં પ્રાથમિક અભ્યાસ કર્યો અને તે પછી શેઠ ચીમનલાલ નગીનદાસ છાત્રાલયમાં રહી એસ.એસ.સી. સુધી અભ્યાસ કર્યો. ત્યાર પછી અમદાવાદ સ્થિત શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયમાં રહી બી.એ. અને એમ.એ.નો અભ્યાસ કર્યો. ગુજરાત કોલેજમાંથી ગુજરાત યુનિવર્સિટીની બી.એ.ની મુખ્ય વિષય સંસ્કૃત સાથેની પરીક્ષા આપી જેમાં પ્રથમ વર્ગમાં આખી યુનિવર્સિટીમાં બીજો ક્રમ મેળવ્યો. તેઓ ગુજરાત યુનિવર્સિટીમાં “ફેલો” તરીકે નિમાયા. ગુજરાત યુનિવર્સિટીની એમ.એ.ની પરીક્ષામાં પ્રથમ વર્ગમાં ઉત્તીર્ણ થયા અને સંસ્કૃતમાં સૌથી વધુ ગુણ મેળવવા બદલ યુનિવર્સિટીનું એમ.એલ. પ્રાઈઝ મેળવ્યું. ૧૯૫૮માં જામનગરની સરકારી ડી.કે.વી. કોલેજમાં સંસ્કૃતના વ્યાખ્યાતા તરીકે તેઓ નિમાયા. સંસ્કૃતમાં પીએચ.ડી. કરવા માટે તેમણે સરકારી વ્યાખ્યાતાની નોકરી છોડી અને લા.દ. વિદ્યામંદિરમાં જોડાયા. ત્યાં તેમની રિસર્ચ ઓફિસર તરીકેની નિમણૂક કરવામાં આવી. ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાનના ઊંડા અને સંનિષ્ઠ વિદ્વાન તેમજ મહાન ચિંતક પંડિતશ્રી સુખલાલજીના માર્ગદર્શન હેઠળ તેમણે લખેલો અને ગુજરાત યુનિવર્સિટીએ પીએચ.ડી.ની પદવી માટે માન્ય રાખેલો મહાનિબંધ — “Akalanka's Criticism of Dharmakirti's Philosophy” ૧૯૬૭માં પ્રકાશિત થયો. તેને હાજમે નાકામુરા, ડગ્લાસ દયે, સાતકોડિ મુકર્જી જેવા આંતરરાષ્ટ્રીય વિદ્વાનોએ પ્રશંસાપૂર્વક આવકાર્યો અને દેશવિદેશના રિસર્ચ જર્નલોમાં તેની સમીક્ષાઓ પ્રગટ થઈ. હાજમે નાકામુરાએ લખ્યું : The author's achievements are wonderful and successful in many respects. Hithertofore, Jain logic has been a field which non indian scholars have approached very seldom, inspite of copiousness and

voluminousness of its literature, and in this respect I would say the author has made a remarkable contribution. This work has opened a gate to philosophical understanding which is essential to the history of ideas. ફિલોસોફી ઈસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ વોલ્યુમ ૨૬ નં. ૪માં લખ્યું : The book is obviously a “must” for any one interested in the Jaina logicians, it is also of particular Value for anyone interested in the Buddhist logicians from a rather novel point of view largely ignored in twentieth-century scholarship. The reader will find a wealth of information and a wide-ranging summary of many fascinating problems of Indian philosophy.

આ પછી તેઓ આ જ લા.દ. વિદ્યામંદિરમાં અધ્યક્ષ બન્યા. પરંતુ સંશોધનકાર્યને સંપૂર્ણપણે ન્યાય આપવા માટે તેમણે સન ૧૯૮૪માં અધ્યક્ષપદેથી રાજીનામું આપ્યું. તેમણે પોતાનું સમગ્ર જીવન ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાનના સંશોધનાર્થે સમર્પિત કરી દીધું. સન ૧૯૯૧માં તેઓ આ વિદ્યામંદિરમાંથી નિવૃત્ત થયા. નિવૃત્તિ પછી તેમણે સ્વતંત્રપણે પોતાની સંસ્કૃત-સંસ્કૃતિ ગ્રંથમાળા શરૂ કરી. પોતાની બચતમાંથી ખર્ચ કરી આ ગ્રંથમાળામાં તેમણે પોતે લખેલા અગિયાર ઉત્તમ ગ્રંથો પ્રકાશિત કર્યા જે આ પ્રમાણે છે. અંગ્રેજી ભાષામાં Essay in Indian philosophy; Samantabhadra's Aptamimamsa – Critique of an Authority, A study of Jayanta Bhatta's Nyayamanjari, a Mature Sanskrit Work on Indian Logic (in three parts). તેમના ગુજરાતી ગ્રંથો આ પ્રમાણે છે - સાંખ્ય-યોગ, ન્યાય-વૈશેષિક, ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાન - કેટલીક સમસ્યા, શાંકરવેદાન્તમાં અવિદ્યાવિચાર, બૌદ્ધધર્મદર્શન. વળી મુનિશ્રી ન્યાયવિજયજીના પ્રસિદ્ધ મહત્ત્વપૂર્ણ દળદાર ગુજરાતી ગ્રંથ “જૈનદર્શન”નો તેમણે અંગ્રેજી ભાષામાં ઉત્તમ અનુવાદ કર્યો છે. જેનું અંગ્રેજી શીર્ષક છે Jaina Philosophy and Religion આ ઉપરાંત તેમણે પ્રાચીન મૂળ હસ્તપ્રતના આધારે ન્યાયમંજરી ગ્રંથિભંગનું સંપાદન પણ કર્યું છે. અમદાવાદમાં આવેલ ભો.જે.વિદ્યાભવનના ઉપક્રમે તેમણે જૈનદર્શનમાં શ્રદ્ધા, મતિજ્ઞાન અને કેવલજ્ઞાનની વિભાવના અંગેના ત્રણ ઉત્કૃષ્ટ વ્યાખ્યાનો આપ્યા હતા. જે હિન્દી ભાષામાં પ્રકાશિત થયા છે. શીર્ષક છે : જૈનદર્શન में श्रद्धा (सम्यग्दर्शन), मतिज्ञान और केवलज्ञान की विभावना. મ.મ. વિદ્યુશેખર ભટ્ટાચાર્યના અંગ્રેજી પુસ્તક Basic conception of Buddhismનો તેમણે કરેલો ગુજરાતી અનુવાદ “બૌદ્ધ ધર્મદર્શનની પાયાની વિભાવના” નામે પ્રકાશિત થયો છે. વળી તેમણે પ્રોફેસર હાબફાસના વિદ્વતાપૂર્ણ અને માહિતીસભર મહત્ત્વના પુસ્તક “India and Europe : An Essay in Philosophical Understanding”નો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કર્યો છે. તદુપરાંત

તેમણે બે મહત્વના ગ્રંથોનું પણ સંપાદન કર્યું છે : (1) Jaina Theory of Mutiple Facets of Reality and Truth. (2) Ac Hemkacandra's Pramanamimamsa – A Critique of Organ of knowledge, A Work of Jaina Logic.

તેમણે કરેલા સંશોધન-સંપાદન કાર્યોને દેશની ઉત્તમ સંસ્થાઓ દ્વારા અને પારિતોષિક દ્વારા સન્માનવામાં આવ્યા છે.

- Pre-eminent Sanskrit Scholar Award (1996) of Gujarat state Sanskrit Sahitya Academy.
- Research Prize by Sardar Patel University.
- Siddhasen Divakara Gold Medal for contribution to Indian and Jaina Philosophy.
- Hemchandra Acharya Gold Medal and Award (B.L. Institute) of Rs. 51,000 for his contribution to Jain Philosophy by writing excellent works.

આ ઉપરાંત તેમના જીવનનું એક બીજું પાસુ જોઈએ તો તેઓ વિદ્યાપ્રેમી હતા. તેમને અધ્યયન કરવું અને અધ્યાપન કરાવવું ખૂબ જ ગમતું હતું. તેમના માર્ગદર્શન હેઠળ સાત તેજસ્વી વિદ્યાર્થીઓએ પીએચ.ડી.ની પદવી માટે સંશોધનકાર્ય કર્યું હતું.

તેમનું વ્યક્તિત્વ અસાધારણ હતું. તેમને મોટી મોટી વાતો કરવામાં અને ખોટી દેખાડાવૃત્તિમાં જરાય રસ ન હતો. તેઓ જૂથમાં અને જાહેરમાં ચર્ચા કરવાનું ટાળતા હતા. પરંતુ જો કોઈ જિજ્ઞાસુ તેમની પાસે કોઈ વિષય અંગે સમજવા કે ચર્ચા કરવા આવે તો તેને સંતોષ ન થાય ત્યાં સુધી ચર્ચા કરવા ઉત્સુક રહેતા હતા. તેમને ભારતના અનેક રાજ્યોમાંથી તેમજ અન્ય જુદા જુદા દેશોમાંથી સેમિનાર અને કોન્ફરન્સમાં ભાગ લેવા માટે તેમજ વ્યાખ્યાન આપવા માટે આમંત્રણ પાઠવવામાં આવતા હતા. પરંતુ તેમણે આમાં ભાગ લેવાને બદલે અધ્યયન-અધ્યાપન-સંશોધન અને સંપાદન કાર્યમાં જ તલલીન રહેવાનું પસંદ કર્યું હતું. જેને કારણે આજે આપણને અનેક ઉત્તમ ગ્રંથો પ્રાપ્ત થયાં છે. શાંત ચિત્તે, મુક્ત મને વાંચવું, વિચારવું અને લેખનકાર્ય કરવું એ જ એમનો જીવનમંત્ર હતો. તેઓ કર્મનિષ્ઠ હતા. તેમણે જીવનના અંતકાળે માંદગીમાં હોવા છતાં બે દુર્લભ અને અમૂલ્ય પુસ્તકોનું કાર્ય પૂર્ણ કર્યું. તેઓ ગાંધીવાદને અનુસર્યા હતા. તેઓ સાદગીભર્યું ઉચ્ચ જીવન જીવ્યા હતા. દરેક વ્યક્તિ પ્રત્યે તેઓ સમભાવ રાખતા હતા. નાનામા નાની વ્યક્તિને માનથી અને પ્રેમથી આવકારતા હતા. આવું હતું તેમનું પ્રશંસનીય અને ભવ્ય જીવન.

Prof. Nagindas Jivanlal Shah

- Birth** : 13th January, 1931, at Sayala,
Gujarat State, India.
- Address** : 23, Valkeshvar Society, Bhudarpura,
Ambawadi, Ahmedabad – 380 015.
- Education** : B.A. (Sanskrit), 1956, Guj. University,
First Class.
M.A. (Sanskrit), 1958, Guj. Univ., 64%
Ph.D. (Sanskrit), 1965, Guj. University.
- Positions held** : 1) Fellow, Gujarat University,
1956 – 1958.
2) Lecturer, D.K.V.Govt.College,
Jamnagar, 1958-1960.
3) Research officer, L.D.Institute of
Indology, Ahmedabad, 1960-1966.
4) Dy. Director, L. D. Institute of
Indology, Ahmedabad, 1966-1976.
5) Director, L.D.Institute of Indology,
Ahmedabad, 1976-1984. (Resigned
from the Directorship in order to
devote fully to research.)
Retired in 1991.
6) President, Prakrit Text Society,
Ahmedabad.

Awards

- : 1) M. L. Prize (Gujarat University).
2) Research Prize (Sardar Patel University)
3) Pre- eminent Sanskrit Scholar Award (1996) of Gujarat State Sanskrit Sahitya Akadami.
4) Siddhasen Divakara Gold Medal for Contribution to Indian and Jaina Philosophy.
5) Hemchandra Acharya Gold medal and Award (B. L. Institute) of Rs. 51,000.00 for his contribution to Jain Philosophy by writing excellent works.

Guided Ph.D. Students : Seven.

- General Editor** : 1) L. D. Series (For nearly 10 years and edited nearly 50 Books).
2) Sanskrit – Sanskriti Granthmala.

- Contributor to** : 1) Encyclopaedia of Indian Literature (Sahitya Akadami)
2) Encyclopaedia of Hinduism.
3) Gujarati Visvakosa.

Conferences, Seminars etc. :

Attended and read papers in Oriental Conferences, Participated and read papers in Seminars.

- Lecture Series** : Given three Lectures on Jaina Philosophy in P.H.Lecture Series of B.J.Institute of Research and Learning.

LIST OF PUBLISHED WORKS (BOOKS)

I. Texts Edited From Original Manuscripts of the hither to unpublished works alongwith Critical Notes, Introduction, etc.

(a) Sanskrit :

1) Nyayamanjarigranthibhanga	1972
2) Adhyatmabindu	1973
3) Jaina Philosophical Tracts
(Jain Prakaranasangraha)	1974
4) Jananacandrodayanataka	1981
5) Danadiprakarana	1983
6) Gunaratna's Sanskrit Commentary on
Gangesha's Tattvacintamani pp 450	2004

(b) Prakrit :

7) Gaharayanakosa	1976

II. Philosophical Studies :

8) Akalanka's Criticism of Dharmakirti's
Philosophy – A Study pp. 326	1967
9) Six Philosophies of India, Vol. I, Sankhya –
Yoga pp. 360	1973
10) Six Philosophies of India, Vol. II, Nyaya –
Vaisesika pp. 610	1974
11) Bauddha Dharma Darsana pp. 357	1978
12) Indian Logic – A Study of Nyayamanjari
Part I	1992
13) Indian Logic – A Study of Nyayamanjari
Part II	1995
14) Indian Logic – A Study of Nyayamanjari
Part III	1997
15) Bharatiya Tattvajnana	1998
16) Essays in Indian Philosophy	1998

- 17) Samantabhadra's Aptamimamsa-
Critique of an Authority
(Eng. Translation and study) 1999
- 18) Shankar Vedant Avidya Vichara 2001
- 19) Akalanka's Svarupasambodhana – Right
Instruction on the Nature of the Soul
(English translation and Study) 2011

III. Translations :

(a) From Sanskrit into Gujarati

- 20) Nyayamanjari (Prathama Ahnika) pp.150 1975
- 21) Nyayamanjari (Dvitiya Ahnika) pp. 200 1978
- 22) Nyayamanjari (Trtiya Ahnika) pp. 190 1984
- 23) Nyayamanjari (Caturtha – Pancama Ahnika)
pp. 320 1989
- 24) Nyayamanjari (Sastha-Saptama-Astama-
Navama Ahnika) pp. 450 1992
- 25) Hemacandra's Pramanamimamsa 2006
- 26) Haribhadra's Saddarsanasamuccaya 'with
Gunaratna's Tarkarahasyadipika pp. 825 2009

(b) From English into Gujarati

- 27) BauddhaDharmaDarsanani Payani Vibhavana 1977
(Gujarati translation of Mm. Vidhushekhar
Bhattacharyaji's 'Basic Conception of Buddhism')
- 28) Bharata ane Yuropa – Bharata in the History of
Yuropiyan Sva-samaja pp. 350 2004
- 29) Jain Agamomam Avata Prakrita Visesa namono
Kosh Part I pp. 460 2008
- 30) Jain Agamomam Avata Prakrita Visesa namono
Kosh Part II pp. 540 2008

(c) From Gujarati into English

- 31) Introduction to Prajnapanasutra, pp. 287 1971
- 32) Introduction to Nandi-Anuyogadvarasutra
pp. 127 1968

- 33) Simple Introduction to the Philosophy of Nine
Reals pp. 83 1993
- 34) Concept of Pratikramana (An Abridged
Version of Pt. Sukhlalji's Introduction to 1993
PancaPratikramana)
- 35) Jaina Philosophy and Religion
(English translation of Muni Nyayavijayaji's
Gujarati JainaDarsana) pp.460 1998

(d) From Hindi into Gujarati

- 36) Jaina-Dharma-Darsana pp. 400
- 37) Karma Sahitya and Agamika Prakarano pp. 300
- 38) Jain Darsana pp. 450 2012
- 39) Nirgrantha Sampradaya-Jnanabinduparisilana
pp. 124 2006
- 40) Pamcakarmagrantha-parisilana pp. 110 2008
- 41) Jaina Kavya Sahitya pp. 650

IV. Editing of the Works of Modern Scholars :

- 42) Jainism by Herbert Warren 1976
- 43) Prasamarati (Sanskrit) with Gujarati Commentary
by M.G.Kapadia 1980
- 44) Jaina Drstie Karma by M.G.Kapadia 1982
- 45) Religion and Philosophy of the Jainas by
V.R.Gandhi 1993
- 46) Jaina Theory of Multiple Facets of Reality and
Truth (Anekantavada)
(Editing of Seminar Papers) 1999
- 47) H.R.Kapadia's A History of the Canonical
Literature of the Jainas (Revised) pp. 320 2010
- 48) Critique of Organ of Knowledge
(Pramanmimamsa : English Translation,
Introduction and Notes) pp. 470

WORKS UNDER PREPARATION (BOOKS)

- 1) Editing, from original manuscript, of the hitherto unpublished Vamadhva's Commentary on Nyayakusumanjali, Press copy almost ready.

LIST OF SOME PUBLISHED RESEARCH PAPERS

(A) English

- 1) Jainas on Verbal Testimony 1966
- 2) On the Early History and Nature of Nirvikalpaka
Pratyaksa in Nyaya-Vaisesika School 1966
- 3) Nature of Time 1967
- 4) Anjanasundarikathanaka 1970
- 5) Jainism and Sankhya 1973
- 6) Kusalopadesa 1974
- 7) Some Reflections on the Problem of Jnana-Darsana
1974
- 8) An alternative interpretation of Patanjali's
three sutras on Isvara 1975
- 9) Jainaviharasatakam 1976
- 10) Rajas and Karman 1977
- 11) Jain Conception of Space and Time 1978
- 12) Essentials of Dharmakirti's Theory of Knowledge
1980
- 13) A Note on Buddhist Nirvana 1990
- 14) Conception of Isvara in the Early Nyaya-Vaisesika
School 1995
- 15) Jayanta on the Buddhist definition of Perception 1993
- 16) A Puzzle for Scholars of Buddhist History 1996
- 17) Jayanta Bhatta's Nyayamanjari – An Appraisal 1999
- 18) Sraddha in the Spiritual Evolution of Man 1999
- 19) Definition of Philosophy 2004

20) Sautrantika Buddhist theory of Word- Meaning 2006

(B) Gujarati - Hindi

- 21) Bharatiya Tarkikoni Pratyaksavisayaka Carca 1966
- 22) Sat-Asat 1967
- 23) Nyaya-Vaisesika Darsana mem Isvara 1973
- 24) Pramanamimamsanum Sampadana 1978
- 25) “Vacanamrta”ni Tattvacarca 1981
- 26) Pt. Sukhlalajina Dhamacintanani Jhamkhi 1981
- 27) Yogaparicaya 1982
- 28) Bharatiyaparamparamam Kalatattva 1984
- 29) Jaina Darsana ane Hemacandracharya 1987
- 30) Bharatiya Darsanomam Moksavicara 1988
- 31) Bharatiya Darsanomam Karmasiddhanta 1989
- 32) Sarvagrahi Darsanika Hemacandra 1989
- 33) Anandaghana-Yasovijaya-Devacandra
Tattvavicara 1990
- 34) Madhyakalamam Gujaratanum Sanskrit Lilita
Sahiyamam Pradana 1990
- 35) Jaina Sahitya 2000
- 36) Up. Yasovijayajikrta Tattvarthatika 1992
- 37) ‘Jaina Darsana’ Paricaya 1988
- 38) Pravacanasaranirupita Muni-acara 2001
- 39) Anandaghana ane Janana-darsana Samasya 2009

SANSKRIT-SANSKRITI GRANTHAMĀLĀ

General Editor

Nagin J. Shah

- 1-3. A Study of Jayanta Bhaṭṭa's Nyāyamañjari, A Mature Sanskrit Work on INDIAN LOGIC, by Nagin J. Shah Parts I, II, III.

This is a comprehensive work on Indian philosophy dealing with all the important problem of logic and metaphysics in the context of all the major schools of Indian philosophy. The discussions are penetrating, pregnant and profound. "The work has a clear style and can be recommended to advanced students." Bulletin of School of Oriental & African Studies, London.

4. Essays in Indian Philosophy by Nagin J. Shah

The work contains following essays : 1. Nature of Time, 2. Jaina Conception of Space, 3. On Buddhist Nirvana, 4,5. Conception of Īśvara in Pātañjala Yoga and in the Early Nyāya Vaiśeṣika School, 6. On the Problem of Jñāna-Darśana, 7. Essentials of Dharmakīrti's Theory of Knowledge, 8. On Vyāpti, 9. Jains on Testimony. "The author is critical, unbiased and he quite often gives unorthodox and controversial solutions." Journal of Asiatic Society of Bombay.

5. Samantabhadra's Āptamīmāṃsā - Critique of an Authority by Nagin J. Shah

"Prof. Shah...has now brought out Āptamīmāṃsā along with English translation, introduction, Notes-comments and Akalaṅka's Sanskrit commentary Aṣṭaśati...In the introduction Dr. N.J.Shah has made a detailed and objective survey of Nayavāda and Anekāntavāda and their evaluation of other philosophical views. Dr. Shah has fully appreciated the force of Samantabhadra's arguments and shown the importance of his contribution to Jaina logic and philoso-

phy. "Prof. E.A.Solomon in the Journal and Asiatic Society of Bombay.

૬. ભારતીય તત્વજ્ઞાન : કેટલીક સમસ્યા લે. નગીન જી. શાહ

પ્રસ્તુત પુસ્તકમાં નીચેનાં પ્રકરણો છે : ૧. સત્-અસત્ ૨. ભારતીય દર્શનોમાં મોક્ષવિચાર, ૩. કર્મ અને પુનર્જન્મ ૪. ભારતીય દર્શનોમાં ઈશ્વર ૫. જ્ઞાન વિષયક સમસ્યાઓનો પરિચય, ૬. જ્ઞાનનું પ્રામાણ્ય સ્વતઃ કે પરતઃ ?, ૭. ભારતીય તાર્કિકોની પ્રત્યક્ષ વિષયક ચર્ચા પુસ્તકમાં ચિંતકોનાં મન્તવ્યોના સમર્થક તર્કોની રજૂઆત અને સાથે સાથે તે તર્કોની સમીક્ષા બંને વિદ્વાનોના ચિંતને સંતર્પક બની રહેશે. મૂળ સંસ્કૃત સંદર્ભો આપી નિરૂપણ કરવામાં આવ્યું હોઈ ગ્રંથ અત્યંત પ્રમાણભૂત બન્યો છે.

૭. શાંકર વેદાન્તમાં અવિદ્યા વિચાર લે. નગીન જી. શાહ

પ્રસ્તુત ગ્રંથ અવિદ્યાનું સ્વરૂપ અને કાર્ય સમજાવે છે અને તેમ કરતાં અદ્વૈતવેદાન્તનાં ગૂઢ રહસ્યો ઉદ્ઘાટિત કરે છે. પ્રકરણોના અંતે મૂળ સંસ્કૃત ગ્રંથોમાંથી સમર્થક સંદર્ભો આપ્યા છે. પ્રકરણો નીચે પ્રમાણે છે : ૧. અવિદ્યાનું લક્ષણ-પ્રથમ ૨. અવિદ્યાનું લક્ષણ-દ્વિતીય અને તૃતીય ૩. ભાવરૂપ અવિદ્યાનું સાધક પ્રથમ પ્રકારનું સાક્ષિપ્રત્યક્ષ, ૪. પ્રાગભાવખંડન, ૫. ભાવરૂપ અજ્ઞાન સાધક દ્વિતીય પ્રકારનું સાક્ષિપ્રત્યક્ષ, ૬. ભાવરૂપ અજ્ઞાનનું સાધક ત્રીજા પ્રકારનું સાક્ષિપ્રત્યક્ષ, ૭. સિદ્ધાન્તબિન્દુમાં નિરૂપિત સુષુપ્તિ, ૮. પરિશિષ્ટ-જયંત ભટ્ટની ન્યાયમંજરીમાં અદ્વૈતવેદાન્તનું ખંડન. પ્રસ્તાવના અત્યંત રસપ્રદ છે.

૮. જૈનદર્શન અને સાંખ્ય યોગમાં જ્ઞાનદર્શન વિચારણા લે. જાગૃતિ દીલીપ શેઠ આ પુસ્તક પીએચ.ડી.નો માન્ય થિસિસ છે. ભારતીય દર્શનોમાં, વિશેષતઃ જૈનદર્શન, બૌદ્ધદર્શન અને સાંખ્યયોગમાં જ્ઞાન અને દર્શનની વિભાવનાની ઊંડી અને સૂક્ષ્મ વિચારણા કરવામાં આવી છે. પ્રસ્તુત પુસ્તક તેનો નિષ્પક્ષ, આધારભૂત, તુલનાત્મક, બુદ્ધિગમ્ય અને વિચારપ્રેરક અભ્યાસ છે. પ્રકરણો આ પ્રમાણે છે. ૧. ઉપનિષદોમાં અને ગીતામાં જ્ઞાન અને દર્શન ૨. જૈનદર્શન અને સાંખ્યયોગમાં જ્ઞાન અને દર્શનના ધારકનું સ્વરૂપ, ૩. જૈનદર્શન અને સાંખ્યયોગમાં જ્ઞાન અને (બોધરૂપ) દર્શન, ૪. જૈનદર્શન અને સાંખ્યયોગમાં શ્રદ્ધાનરૂપ દર્શન, ૫. બૌદ્ધદર્શન અને ન્યાયવૈશેષિકમાં જ્ઞાન, દર્શન, શ્રદ્ધા.

૯. જૈનદર્શન में श्रद्धा (सम्यग्दर्शन), मतिज्ञान और केवलज्ञान की विभावना : ले. नगीन जी. शाह

जैनदर्शन की शीर्षक निर्दिष्ट तीन मूलभूत समस्याओं का तुलनात्मक अध्ययन

इस पुस्तक में प्रस्तुत किया गया है । तुलना में उपनिषद, सांख्ययोग, बौद्धदर्शन, न्यायवैशेषिक दर्शन के विचारों का विवरण दिया गया है । अपने धर्म-दर्शन को ठीक से समझने के लिए पर धर्म-दर्शनों का अध्ययन कितना आवश्यक है, यह इस लघुग्रन्थ से पाठकों को ज्ञात होगा । 'नामूलं लिख्यते किञ्चित्' इस उक्ति का गम्भीरतापूर्वक अनुसरण किया गया है ।

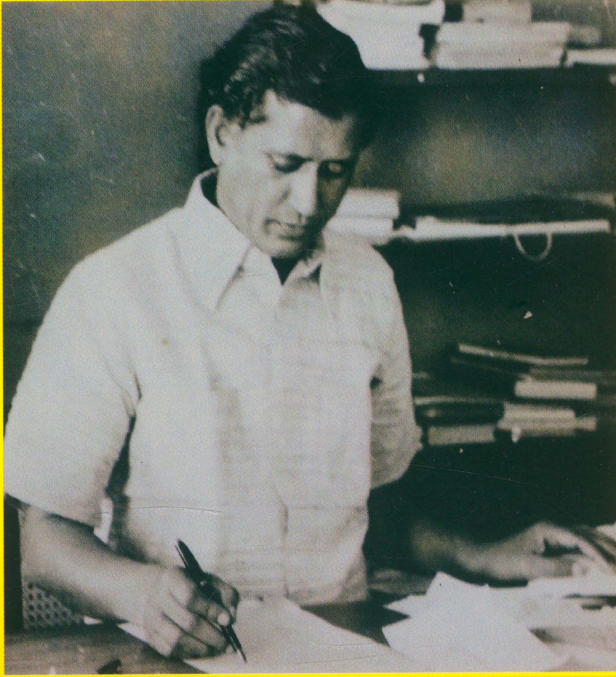
१०. भारत अने युरोप - दार्शनिक समज કેળવવાની દિશામાં એક પ્રયત્ન. પ્રથમ ભાગ : યુરોપિયન સ્વસમજના ઇતિહાસમાં ભારત. અનુ. નગીન જી. શાહ
આ પેન્સિલ્વેન્યા યુનિવર્સિટીના ભારતીય તત્વજ્ઞાનના પ્રાધ્યાપક વિલ્હેમ હાબ્સાસના અંગ્રેજી ગ્રંથનો ગુજરાતી અનુવાદ છે. યુરોપિયન ચિંતકોના, ભારત અને ભારતીય ચિંતન પ્રત્યેના અભિગમો અને પ્રતિભાવોને રસપ્રદ રીતે તે રજૂ કરે છે. આ વિદ્વતાપૂર્ણ, માહિતીસભર, વિશ્લેષણાત્મક મહત્વનો ગ્રંથ સૌએ વાંચવા જેવો છે. તેના પ્રકરણો આ પ્રમાણે છે. ૧. પ્રાચીન પ્રશિષ્ટ યુગમાં ભારત વિશેનો દાર્શનિક મત, ૨. ભારતીય તત્વજ્ઞાન સાથે ઈસ્લામનો ભેટો, ૩. ખ્રિસ્તી ધર્મપ્રચારકોનો ભારતીય ચિંતન પ્રત્યેનો અભિગમ, ૪. દેવવાદ, પ્રબોધન-વિચારાંદોલન અને ભારતીયવિદ્યાનો પ્રારંભિક ઇતિહાસ, ૫. ભારત, અને વર્તમાનની ભાવુકતાવાદી મીમાંસા, ૬. હેગલ અને ભારત, ૭. શેલિંગ-શોપનહોર અને ભારત, ૮. હેગલ-શોપનહોર પછી ભારતીય ચિંતનના અર્થઘટનનો ઇતિહાસ, ૯. તત્વજ્ઞાનના ઇતિહાસમાંથી ભારતની બાદબાકી, ૧૦. વીસમી સદીમાં અર્થઘટનની પરિસ્થિતિ.

૧૧. નિર્ગ્રન્થસંપ્રદાય, જૈનતર્કભાષા-જ્ઞાનબિન્દુ પરિશીલન (પંડિત સુખલાલજીના ત્રણ હિંદી લેખોનો સૌપ્રથમ ગુજ. અનુ.) ૧. શ્રમણ નિર્ગ્રન્થ ધર્મનો પરિચય, ૨. સામિષ-નિરામિષ આહાર, ૩. અચેલત્ન-સચેલત્વ, ૪. તપ, ૫. આચાર-વિચાર, ૬. ચાતુર્યમિ, ૭. ઉપોસથ-પૌષધ, ૮. ભાષાવિચાર, ૯. ત્રિદંડ, ૧૦. લેશ્યાવિચાર, ૧૧. સર્વજ્ઞત્વ

જૈનતર્કભાષાનો પરિચય, યશોવિજયજીનો પરિચય જ્ઞાનબિન્દુમાં મતિ આદિ પાંચ જ્ઞાનોની વિસ્તૃત ચર્ચા.

૧૨. પંચકર્મગ્રંથપરિશીલન

લેખક : પં. સુખલાલજી અનુવાદક નગીન શાહ હિન્દીમાંથી ગુજ. અનુવાદ.
કર્મસિદ્ધાન્તની વિચારણા.

We bow down with Reverence and
Gratitude to The Elevated Soul.

Rajesh - Ami
Asang - Angana

Jagruti - Dilip
Parul - Naishad